KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

8. september 2006,

riigiabi C 45/04 (ex NN 62/04) kohta Tšehhi terasetootjale Třinecké železárny, a.s.

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 5245 all)

(Ainult tšehhikeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/319/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse 2003. aasta ühinemislepingu protokolli nr 2 Tšehhi terasetööstuse ümberkorraldamise kohta,

olles vastavalt eespool nimetatud sätetele kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi, ([1])

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Komisjon sai 12. novembril 2003 teavet selle kohta, et Tšehhi valitsus on võtnud vastu resolutsiooni, mis käsitleb terasesektori ümberkorraldamise lõpetamist ja millega pakutakse välja lahendus ettevõtjale Třinecké železárny, a.s. (edaspidi "TŽ"). Resolutsioonis näidati, et valitsus kavatses anda TŽ-le riigiabi ligikaudu 1,9 miljardi Tšehhi krooni ulatuses (umbes 67 miljonit eurot). ([2])

(2) Tšehhi valitsus andis kõnealuses resolutsioonis oma nõusoleku järgmiste tehingute sooritamiseks:

— Tšehhi valitsus omandab ettevõtjalt TŽ Tšehhi konsolideerimisasutuse kaudu 10,54protsendilise osaluse, mida ettevõtja TŽ omab teraseettevõttes ISPAT Nová Huť (edaspidi "INH"). Kõnealuste aktsiate hinna määrab kindlaks rahandusministeerium kokkuleppel tööstus- ja kaubandusministeeriumiga.

— Tšehhi konsolideerimisasutus kannab 10 000 võlakirja nominaalväärtusega 1 miljard Tšehhi krooni (35 miljonit eurot), mille TŽ on emiteerinud ja mille omanik on hetkel Tšehhi konsolideerimisasutus, tagasi nende emiteerijale ettevõtjale TŽ koguhinnaga 100 miljonit Tšehhi krooni (3,5 miljonit eurot), mis moodustab ainult 10 % nende nominaalväärtusest.

(3) Resolutsioonis on ka sätestatud, et mõlemad tehingud saavad toimuda alles pärast Tšehhi konkurentsiameti positiivset otsust, mis on välja antud pärast konsulteerimist Euroopa Komisjoniga.

(4) Komisjon palus 26. novembri 2003. aasta kirjas teavet seoses eespool nimetatud tehingutega.

(5) 10. detsembril 2003 ja 7. jaanuaril 2004 toimusid Tšehhi peaministri, kaubandus- ja tööstusministri ning konkurentsivoliniku vahelised kohtumised. Lepiti kokku, et täidetakse resolutsiooni viimast punkti (vt punkt 3).

(6) Komisjon sai 20. veebruaril 2004 kirjelduse kõikide projektide kohta, mille jaoks Tšehhi valitsus kavatses ettevõtjale TŽ riigiabi anda. 17. märtsil 2004 toimus Brüsselis komisjoni osakondade, Tšehhi ametiasutuste esindajate ja ettevõtja vaheline tehniline konsultatsioon.

(7) Komisjon saatis 29. märtsil ja 29. aprillil 2004 Tšehhi ametiasutustele oma märkused, milles märkis, et esitatud teabe põhjal ei saa välistada, et Tšehhi valitsuse kavandatud ettevõtja TŽ omandis olevate ettevõtja INH aktsiate omandamine toimuks turuhinnast kõrgemal tasemel ja seetõttu oleks kõnealune toiming käsitletav riigiabina asjaomase ettevõtja kasuks, ning et erinevatele ettevõtja TŽ projektidele antav riigiabi ei tundu olevat kooskõlas kehtivate ühenduse riigiabi eeskirjadega.

(8) 22. ja 30. aprillil 2004 andis Tšehhi konkurentsiamet loa riigiabi andmiseks ettevõtjale TŽ.

([1]) ELT C 22, 27.1.2005, lk 2.

([2]) Käesolevas otsuses kasutatav valuuta konverteerimiskurss on 1 euro = 28,43 Tšehhi krooni (20. septembri 2006. aasta seisuga), mis on esitatud ainult teabe eesmärgil.

(9) Komisjon teatas 14. detsembri 2004. aasta kirjas Tšehhi Vabariigile, et ta otsustas seoses kõnealuste meetmetega algatada EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ettenähtud menetluse ja palus teatavat teavet.

(10) Komisjoni otsus algatada menetlus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([3]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama nimetatud meetme kohta oma märkused. Ühtegi märkust ei esitatud.

(11) 31. jaanuari 2005. aasta kirjas, mis registreeriti 1. veebruaril 2005, vastas Tšehhi Vabariik mõnele ametliku uurimismenetluse algatamise otsuses tõstatatud küsimusele.

(12) Komisjon palus 18. aprilli 2005. aasta kirjas täiendavat teavet, mis esitati 16. mai 2005. aasta kirjas, mis registreeriti 18. mail 2005.

(13) Komisjon palus 4. juuli 2005. aasta kirjas teatavate Tšehhi ametiasutuste viidatud dokumentide koopiaid, mis esitati 21. juuli 2005. aasta kirjas, mis registreeriti 25. juulil 2005.

(14) Tšehhi ametiasutused teavitasid 10. augustil 2005. aastal komisjoni elektronposti teel uutest asjaoludest.

(15) Komisjon palus 28. septembri 2005. aasta kirjas täiendavat teavet, mis esitati 29. septembri 2005. aastal toimunud kohtumisel Tšehhi ametiasutustega ja 18. oktoobri 2005. aasta kirjas, mis registreeriti 19. oktoobril 2005.

(16) Komisjon palus 15. detsembri 2005. aasta kirjas täiendavat teavet, mis esitati 20. märtsi 2006. aasta kirjas, mis registreeriti 21. märtsil 2006. Tšehhi ametiasutused märkisid kõnealuses kirjas, et nad ei anna tegevuse lõpetamise abi, kuna ettevõtja TŽ muutis oma äristrateegiat.

(17) Komisjon palus 18. juuli 2006. aasta kirjas täiendavat teavet, mis esitati 16. augusti 2006. aasta kirjas.

a) **2004. aasta aprillis võetud meetmed**

(18) Tšehhi valitsus võttis 14. aprillil 2004 vastu resolutsiooni, milles määratakse ettevõtjalt TŽ tema omandis olevate 1 306 920 ettevõtja INH aktsiate ostmisel ühe aktsia ostuhinnaks 1 250 Tšehhi krooni, mis moodustab 10,54 % nimetatud ettevõtja kapitalist. Tšehhi konkurentsiamet leidis 22. aprillil 2004, et kõnealune tehing ei ole käsitletav riigiabina EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Tehing toimus nimetatud kuu lõpus.

(19) Tšehhi konkurentsiamet lubas 30. aprillil 2004 anda ettevõtjale TŽ riigiabi võlakirjade ülekandmise vormis kogunimiväärtuses ligikaudu 576,7 miljonit Tšehhi krooni (20 miljonit eurot) keskkonna, teadus- ja arendustegevuse, koolituse ning tegevuse lõpetamisega seotud projektideks aastatel 2004–2006. Osa kõnealusest abist ehk 44 088 300 Tšehhi krooni (1,5 miljonit eurot) anti koolitusprojektidele ning 4 152 500 Tšehhi krooni (0,14 miljonit eurot) tegevuse lõpetamisega seotud projektile.

b) **Teave ettevõtja kohta**

(20) Ettevõtja TŽ erastati 1990. aastate keskel ja on riigi toetuseta täielikult ümber korraldatud.

(21) Ettevõtja TŽ peamiseks tegevusalaks on metallurgiline (terase) tootmine suletud metallurgilises tsüklis. Lisaks koksi, toorraua ja terase tootmisele on ettevõtja peamisteks toodeteks tooted, mida toodetakse valtspinkide, st valuplokkide, plaatide, kangide, valtstraadi, sarrusterase, kerge-, keskmise- ja raskesordi terase abil. Ettevõtja TŽ on ainuke rööbaste valmistaja Tšehhi Vabariigis.

2. **MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED**

(22) Komisjoni otsus algatada ametlik uurimismenetlus käsitleb kolme asjaomast meedet (aktsiate ost, koolitusabi ja tegevuse lõpetamise abi), mille kõnealune riik on võtnud ettevõtja TŽ kasuks. Leiti, et ülejäänud abimeetmed (teadus- ja arendustegevuse ning keskkonnakaitsega seotud meetmed) vastavad asjaomastele eeskirjadele ning ei ole käesoleva menetluse objektiks. ([4]) Nimetatud menetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust, et kõnealused kolm meedet, mida Tšehhi Vabariik rakendas enne ühinemist, on käsitletavad varjatud ümberkorraldusabina ettevõtjale TŽ, mis oleks vastuolus 2003. aasta ühinemislepingu protokolliga nr 2 (edaspidi "protokoll nr 2").

([3]) Vt joonealune märkus 1.

([4]) 20. märtsi 2006. aasta kirjas teavitasid Tšehhi ametiasutused komisjoni sellest, et nad võivad kaaluda muudatuste tegemist kõnealustesse projektidesse. Komisjon leiab, et kõnealustest muudatustest tuleb teatada vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3.

(23) Seoses koolitusabi ja tegevuse lõpetamise abiga oli komisjonil kahtlusi, et need vastasid kõigile abi andmise ajal kehtinud vastavatele ühenduse riigiabi eeskirjade nõuetele. ([5]) Komisjonile 2004. aasta veebruaris ja märtsis esitatud dokumentides ei olnud selgelt määratletud kõnealuse kahe abimeetme eesmärgid ja tingimused. Tšehhi konkurentsiameti otsustes esitatud ebamäärane teave ei võimaldanud kontrollida, kas abi oli antud kooskõlas asjakohaste eeskirjadega.

(24) Ettevõtja TŽ omandis olevate ettevõtja INH aktsiate ostmise suhtes oli komisjonil kahtlusi selle kohta, kas riigi poolt makstud 1 250 Tšehhi krooni ühe aktsia kohta oleks olnud vastuvõetav turumajanduslikule investorile ning kas kõnealuse tehingu puhul ei olnud tegemist abi andmisega ostjale. Nimelt 2004. aasta märtsis lubas Tšehhi väärtpaberikomisjon ettevõtjal INH aktsiaturul oma aktsiad tagasi osta hinnaga 550 Tšehhi krooni aktsia kohta. Oma taotluses Tšehhi väärtpaberikomisjonile toetas ettevõtja INH eksperdi hindamisaktiga soovitatud hinda. Komisjon märkis, et riik ei võtnud arvesse Tšehhi väärtpaberikomisjoni poolt mõned nädalad varem heakskiidetud palju madalamat hinda, vaid oli nõus maksma oma eksperdi (KPMG) väljaarvutatud hinna.

(25) Tšehhi Vabariigi valitsuse 12. novembril 2003. aastal vastu võetud resolutsiooni nr 1126 pealkiri, milles märgitakse, et kõnealuses resolutsioonis "käsitletakse terasesektori ümberkorraldamise lõpetamist ja esitatakse lahendus ettevõtjale Třinecké železárny, a.s.", kinnitas komisjoni kahtlusi.

(26) Seega otsustas komisjon uurida, kas kõnealused kolm meedet on käsitletavad varjatud ümberkorraldusabina terasetootjale TŽ ning seega vastuolus protokolliga nr 2.

3. TŠEHHI VABARIIGI MÄRKUSED

Koolitusabi

(27) Tšehhi ametiasutused esitasid komisjonile koopiad kõikide ettevõtja TŽ töötajate koolitusprojektide kohta ajavahemikus 2004–2006, millele Tšehhi konkurentsiamet on hinnangu andnud ning mille põhjal riigiabi anti. Lisaks selgitasid nad üksikasjalikult üld- ja erikoolituse alla kuuluvaid tegevusi ja näitasid, kuidas koolitusabi parandaks ja täiendaks ettevõtte tööjõu oskustaset ja seeläbi ettevõtte tööalast konkurentsivõimet uute turu väljakutsete valguses.

([5]) Ülejäänud rakendatud abimeetmed vastasid täielikult ühenduse suunistele riigiabi andmise kohta keskkonnakaitsele (EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3) ja ühenduse raamistikule riigiabi andmise kohta uurimis- ja arendustegevusele (EÜT C 45, 17.2.1996, lk 5).

(28) 2004.–2006. aastal läbiviidavad koolitusprojektid sisaldavad ulatuslikke koolitusprogramme, mis käsitlevad paljusid erinevaid kursusi (isiklik areng, teabevahetus, turundus, juhtimiskoolitus, auditeerimine, uued tehnoloogiad, masinaehitus, kvaliteet jne). Kõnealuste projektide abikõlblikud kogukulud on […] (*) Tšehhi krooni. Abi kogusummaks on 44 088 300 Tšehhi krooni (1,5 miljonit eurot).

Tegevuse lõpetamise abi

(29) Tšehhi ametiasutused märkisid oma 20. märtsi 2006. aasta kirjas, et nad ei maksaks tegevuse lõpetamise abi kogusummas 4 152 500 Tšehhi krooni (0,14 miljonit eurot), mis kataks osaliselt nende töötajate koondamistasud, kes töötasid suletud tööstusahju juures, kuna ettevõtja TŽ oli muutnud oma äristrateegiat.

Ettevõtja TŽ omandis olevate ettevõtja INH aktsiate ost

(30) Tšehhi ametiasutused kinnitavad, et Tšehhi väärtpaberikomisjoni heakskiidetud hinda 550 Tšehhi krooni aktsia eest arvesse võtmata, ja seejärel ettevõtjaga TŽ hinna suhtes läbirääkimisi pidades, käitusid nad turumajanduslikku investorina ainult oma eksperdi hinnangu (KPMG hinnang) põhjal. Kõnealuse väite kinnituseks on Tšehhi ametiasutused esitanud järgmised punktid.

(31) Esiteks nad väidavad, et turumajanduslik investor teab, et ettevõtja (antud juhul INH) huvides oma aktsiate tagasiostmisel on maksta nende eest võimalikult madalat hinda. Seega ostjaga aktsiate hinna üle läbirääkimisi pidades ei kaalu ratsionaalne investor tagasiostu pakkumise raames turuväärtuses pakutud hinda.

(32) Teiseks väidavad Tšehhi ametiasutused, et asjaolust, et ettevõtja INH pakutud hinda toetas eksperdihinnang ja et selle kiitis heaks Tšehhi väärtpaberikomisjon, ei saa järeldada, et antud hind oleks esitatud aktsiate turuväärtuses:

a) eksperdihinnangu puhul teab turumajanduslik investor, et eksperdi valib ja teda tasustab ettevõtja INH, kelle huvides on eelkõige võimalikult madala ostuhinna määramine. Seega võib eksperdihinnangu erapooletuse seada kahtluse alla ja võib kahtlustada madalama hinna määramise tõenäosust.

(*) Ärisaladus.

b) Tšehhi ametiasutused rõhutavad asjaolu puhul, et kõnealuse hinnamäära kiitis heaks Tšehhi väärtpaberikomisjon, seda, et vastupidiselt komisjoni menetluse algatamisotsuses esitatud hüpoteesile hindab Tšehhi väärtpaberikomisjon pakkumist kehtiva õiguse ja oma sisemise metoodika ("Eksperdihinnangud väärtpaberite hinna määramiseks kohustusliku ülevõtmispakkumise ja aktsiate ostu avaliku pakkumise raames") põhjal ning väärtpaberikomisjonil ei ole õigust ise aktsiate hinda määrata ega asendada eksperdihinnang enda koostatud analüüsiga. Tšehhi väärtpaberikomisjon otsustas ainult selle üle, kas ettevõtja aktsiate tagasiostu pakkumise ja eksperdihinnangu kõik juriidilised nõuded olid täidetud.

(33) Kolmandaks ning lisaks viimatinimetatud kaalutlusele, toovad Tšehhi ametiasutused välja, et enne lõplikku heakskiitu 2004. aasta märtsis, oli Tšehhi väärtpaberikomisjon juba tagasi lükanud ühe ettevõtja INH ja ühe ettevõtja LNM (ettevõtja INH enamusaktsionär) taotluse. Mõlemal juhul sisaldasid pakutud hinna aluseks olnud eksperdihinnangud tõsiseid puudujääke seoses eksperdihinnangute puhul kehtivate juriidiliste nõuetega. Ettevõtja INH esitas seejärel uue eksperdihinnangul põhineva taotluse, mis vastas kõigile juriidilistele nõuetele. Tšehhi väärtpaberikomisjonil ei olnud enam alust viimase taotluse tagasilükkamiseks ning ta kiitis selle heaks. Vastavalt Tšehhi ametiasutustele oleks turumajanduslik investor tõlgendanud Tšehhi väärtpaberikomisjoni varem kahel korral taotluse tagasilükkamist kinnitusena selle kohta, et ettevõtjad INH ja LNM üritasid kõnealuste Tšehhi väärtpaberikomisjoni tuvastatud puuduste läbi eksperthinnangutes vähendada ettevõtja väärtust eesmärgiga maksta kavandatud tagasiostetavate aktsiate eest võimalikult madalat hinda.

(34) Neljandaks märkisid Tšehhi ametiasutused, et turumajanduslik investor leiaks, et 550 Tšehhi krooni aktsia eest oleks alahinnatud, võttes arvesse asjaolu, et see vastab liialt madalale hinna-kasumi suhtele. Kõnealune hinna-kasumi suhtarv saadakse jagades aktsia hinna aktsia puhaskasumiga. Ettevõtja INH 2003. aasta puhaskasumi (mida võis hinnata 2004. aasta alguses, kui tehing oli sooritatud) põhjal teeb 550 Tšehhi krooni aktsia eest hinna-kasumi suhtarvuks ligikaudu 1,25. Hind 1 250 Tšehhi krooni aktsia kohta annab hinna-kasumi suhtarvuks 2,8 – mis oli börsil noteeritud terasetootjate aktsiate hinna-kasumi suhtarvu osas absoluutselt madalaimate hulgas. Teisisõnu vastab ettevõtja INH eksperdi arvutatud hind ettevõtjale antud väga madalale hinnangule, mis ei ühtinud finantsturgude hinnangutega sel ajal terasetööstuses tegutsevate ettevõtjate kohta.

(35) Viimasena toovad Tšehhi ametiasutused välja, et ettevõtja INH avalik pakkumine oma aktsiate tagasiostuks hinnaga 550 Tšehhi krooni aktsia kohta leidis väga vähest vastukaja. Enamik kõlblikest investoritest otsustas oma aktsiaid sellise hinna eest mitte müüa. Mitmed investorid on koguni esitanud kaebused nende õiguste väidetava rikkumise kohta.

4. ABI HINDAMINE

4.1. Kohaldatav õigus

(36) Protokoll nr 2 võimaldab anda Tšehhi terasetööstusele selle ümberkorraldamiseks ajavahemikus 1997–2003 ümberkorraldamisabi maksimaalselt 14 147 miljoni Tšehhi krooni (453 miljoni euro) ulatuses. Protokoll seab riigiabi andmisele mitmeid tingimusi, muu hulgas majandusliku elujõulisuse taastamise ja tootmisvõimsuse vähendamise kohustuse.

(37) Protokolli nr 2 punktiga 1 nähakse ette, et "olenemata EÜ asutamislepingu artiklitest 87 ja 88, loetakse Tšehhi Vabariigi antav riigiabi Tšehhi terasetööstuse konkreetsete osade ümberkorraldamiseks ühisturuga kokkusobivaks", kui muu hulgas on täidetud ka kõik protokollis sätestatud tingimused.

(38) Protokolli nr 2 punktiga 3 nähakse ette, et *"Tšehhi terasetööstuse ümberkorraldamiskava raames võivad riigiabi saada ainult I lisas loetletud ettevõtjad"*. Ettevõtjat TŽ ei ole I lisas nimetatud.

(39) Protokolli nr 2 punkti 6 viimane lause keelab täiendava abi andmise Tšehhi terasetööstuse ümberkorraldamiseks. Seetõttu võimaldab punkt 20 komisjonil võtta "asjakohaseid samme, et nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt käesoleva protokolliga sätestatud tingimusi rikkudes antud abi tagasimaksmist" juhul, kui ümberkorraldamise järelevalve näitab, et on antud "nõuetele mittevastavat täiendavat riigiabi terasetööstusele".

(40) Nõukogu pikendas Euroopa lepingule vastavat Tšehhi terasetööstuse ümberkorraldamisabi andmise ajapikendust 31. detsembrini 2006. Kõnealune korraldus kiideti heaks ka protokollis nr 2. Kõnealuse eesmärgi saavutamiseks hõlmab protokoll ajavahemikku enne ja pärast ühinemist. Täpsemalt on protokolliga lubatud piiratud summas ümberkorraldamisabi aastateks 1997–2003 ja keelatud mis tahes täiendav riigiabi Tšehhi terasetööstuse ümberkorraldamiseks ajavahemikus 1997–2006. Selles suhtes erineb kõnealune protokoll selgelt teistest 2003. aasta ühinemislepingu sätetest, nagu IV lisas sätestatud ajutine mehhanism ("olemasoleva abi menetlus"), mis käsitleb ainult riigiabi, mis on antud enne ühinemist, kuid on kohaldatav ka pärast ühinemiskuupäeva. Protokolli nr 2 võib seega vaadelda ka kui eriõigusakti (*lex specialis*), mis on ühinemislepingu mis tahes sätte suhtes ülimuslik.

(41) Seega kuigi EÜ asutamislepingu artiklid 87 ja 88 ei kehti tavaliselt enne ühinemist antud riigiabi suhtes, mida pärast ühinemist ei kohaldata, siis protokolli nr 2 sätete alusel rakendatakse riigiabi kontrolli EÜ asutamislepingu raames mis tahes abile, mis on ühinemiseelselt antud Tšehhi terasetööstuse ümberkorraldamiseks ajavahemikus 1997–2006.

(42) Protokoll nr 2 ei kehti nende Tšehhi terasetööstusele eriotstarbeliselt antud riigiabi meetmete suhtes, mida võib lugeda ühisturuga kokkusobivaks muudel alustel, nagu näiteks teadus- ja arendustegevuseks, keskkonnakaitseks, koolituseks, tegevuse lõpetamiseks antav abi jne. Kõnealused abimeetmed ei kuulu artiklite 87 ja 88 kohaldamisalasse, kui abi on antud enne ühinemist ning neid meetmeid pärast ühinemist ei kohaldata. Igal juhul ei piirata protokolliga võimalusi muude abiliikide andmiseks Tšehhi teraseettevõtjatele vastavalt ühenduse õigustikule. Loomulikult ei piirata sellega võimalusi selliste meetmete võtmiseks, mis ei ole käsitletavad abina, nagu näiteks kapitalisüstid kooskõlas turumajandusliku erainvestori testiga. Teisalt on Tšehhi teraseettevõtjatele suunatud meede, mis on käsitletav riigiabina ja mis ei ole muudel alustel ühisturuga kokkusobiv, käsitletav ümberkorraldusabina või abina, mis on seotud Tšehhi terasetööstussektori ümberkorraldamisega ning kuulub seega protokolli nr 2 kohaldamisalasse.

(43) Seega vastavalt väljakujunenud tavale ja kooskõlas protokolli nr 2 punktiga 20 saab komisjon meetmeid hinnata EÜ asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase ametliku uurimismenetluse raames, milles komisjonil on kahtlusi, et Tšehhi ametiasutused on andnud teraseettevõtjatele abi, mis ei ole ühisturuga muudel alustel (kui ümberkorraldamine) kokkusobiv, ning komisjon kahtlustab seega, et Tšehhi Vabariik ei täida protokolli nr 2. Kohaldatakse ka nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrust (EÜ) nr 659/1999, ([6]) millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad artikli 93 kohaldamiseks.

4.2. **Abi olemasolu**

Koolitusabi

(44) Koolitustoetused ettevõtjale TŽ on käsitletavad riigiabina EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt. Kõnealuseid meetmeid rahastab riik või rahastatakse neid riiklikest vahenditest. Kõnealused täiendavad rahalised vahendid võivad moonutada konkurentsi ühenduses, andes ettevõtjale TŽ eelise abi mittesaavate konkurentide ees. Terasetööstuses toimub liikmesriikide vahel laiaulatuslik kaubandus, milles ettevõtjal TŽ on eiramatu osa, seega mõjutab abi tõenäoliselt liikmesriikide vahelist kaubandust.

Tegevuse lõpetamise abi

(45) Tšehhi ametiasutused ei maksa ettevõtjale TŽ tegevuse lõpetamise abi suletud tööstusahju juures töötanud isikute koondamistasude osaliseks katmiseks, kuna ettevõtja TŽ muutis oma äristrateegiat. Ettevõtja ei saa seega 4 152 500 Tšehhi krooni (0,146 miljoni euro) suurust abi, mis talle lubati teatavate tingimuste täitmisel. Seega ei ole kõnealune Tšehhi ametiasutuste meede enam rakendatav.

Ettevõtja TŽ omandis olevate ettevõtja INH aktsiate ost

(46) Komisjon analüüsib samas järjekorras eelnevas lõigus Tšehhi Vabariigi esitatud märkusi – Tšehhi ametiasutuste esitatud punkte põhjendamaks väidet, et nad käitusid turumajandusliku investorina, ([7]) ning selgitamaks, miks nad ei võtnud ostjaga läbirääkimisi pidades arvesse ettevõtja INH taotletud ja Tšehhi väärtpaberikomisjoni heakskiidetud hinda 550 Tšehhi krooni aktsia kohta.

(47) Komisjon on nõus Tšehhi ametiasutuste esimese väitega, et turumajanduslik investor ning ostja teab, et ettevõtja (antud juhul ettevõtja INH) huvides on oma aktsiate tagasiostul maksta võimalikult madalat hinda. Seega ostjaga aktsiate hinna üle läbirääkimisi pidades suhtub ratsionaalne investor ja ostja sellise tagasiostu pakkumise raames pakutud hinda eelarvamusega. Nad kaaluvad seda turuväärtuses esitatuna ainult juhul, kui kõnealust hinda toetavad täiendavad elemendid. Näiteks kui tagasiostu pakkumine on korraldatud ning see on investoritele huvi pakkunud, st et märkimisväärne osa investoritest on olnud nõus müüma oma aktsiaid sellise hinna eest, kaalub turumajanduslik investor tavaliselt sellist hinda. Siiski käesoleval juhul oli tagasiostu pakkumine tehingu toimumise ajal ikka veel lõpetamata ning ei olnud teavet selle kohta, kas investoritele oleks kõnealune tehing huvi pakkunud.

([6]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

([7]) Euroopa Kohus on juba ammu tunnustanud turumajandusliku investori põhimõtet. Vt näiteks, juhtum C-305/89 *Alfa Romeo*, EKL [1991] I-603, (punktid 19 jj).

(48) Komisjon soovib seoses Tšehhi ametiasutuste teise väitega rõhutada, et juhtumi eripära vajab analüüsimist. Esiteks ei olnud olemas väärtpaberibörsil noteeritud hinda, mida saaks kasutada selge ja vaieldamatu alusena ettevõtja turuväärtuse määramisel. ([8]) Seega selleks, et hinnata ettevõtja väärtust, oli vaja teha tulevaste rahavoogude või dividendide hinnangud ja seejärel arvutada välja nende nüüdisväärtus. Teiseks toimus hinnatavas ettevõtjas põhjalik ümberkorraldamine. Hiljuti müüs riik, kes kuni kõnealuse hetkeni omas kontrolli kõnealuse ettevõtja üle, selle suurele eraomandis olevale teraseühendusele. Viimane kohustus ettevõtjat moderniseerima ja tegema olulisi investeeringuid. Võttes arvesse kõnealust suurt muudatust ettevõtjas ja selle juhtimises, ei saanud eelmiseid finantsandmeid pidada usaldusväärseks aluseks ettevõtja tuleviku hindamisel. Tulevaste rahavoogude või dividendide prognoosid ei saa põhineda olemasolevatel andmetel. Kokkuvõttes võib öelda, et hinnang ettevõtja kohta sõltus prognoosidest, mille koostamiseks aga ei saanud kasutada ühtegi vaieldamatut alust. Komisjon on nõus, et kõnealuste eriliste asjaolude puhul ei saa järeldada, et ettevõtja INH pakutud hind, mis põhines eksperdihinnangul ja mille kiitis heaks Tšehhi väärtpaberikomisjon, oli aktsiate turuväärtus:

a) Eksperdihinnangu puhul on komisjon nõus sellega, et nii turumajanduslik investor kui ka ostja teavad, et eksperdi valis ja teda tasustas ettevõtja INH. Võttes arvesse asjaolu, et hinnangut ettevõtja INH kohta saab koostada ainult hüpoteetiliste tulevaste arengute (mida hiljutise erastamise tõttu on väga keeruline määratleda) ning mitte olemasolevate näitajate põhjal, võib palgatud konsultant ametlikku viga tegemata või oma mainet kahjustamata teha tulevase arengu kohta väga konservatiivse hüpoteesi, et jõuda hinnangu tellinud ettevõtjale oodatava hinnani. Komisjon leiab, et ettevõtja INH valitud eksperdi prognoosid olid tõesti konservatiivsed (vt allpool).

b) Tšehhi ametiasutuste esitatud teabe põhjal leiab komisjon, et Tšehhi väärtpaberikomisjon ei koostanud oma eksperdihinnangut aktsiate väärtuse kohta, mis oleks asendanud ettevõtja INH esitatud eksperdihinnangut. Tšehhi väärtpaberikomisjon otsustas ainult selle üle, kas ettevõtja aktsiate tagasiostu pakkumise ja eksperdihinnangu kõik juriidilised nõuded olid täidetud. Käesoleval juhul leiab komisjon, et hinnang ettevõtja kohta oleks pidanud põhinema hüpoteesil ettevõtja arengu kohta, mitte sellistest teguritest nagu väärtpaberibörsil noteeritud hind või eelmised finantsandmed, mida saab ametlikult kinnitada Tšehhi väärtpaberikomisjon. Komisjon märgib samas, et Tšehhi ametiasutuste esitatud teabe põhjal võib järeldada, et kui eksperdihinnang ei sisalda puudusi ega ebaselgusi, ei saa Tšehhi väärtpaberikomisjon seda tagasi lükata lihtsalt seetõttu, et hinnang põhineb "konservatiivsel" hüpoteesil, millele tuginedes saavutatakse hinnatavate aktsiate madal hind.

(49) Komisjon on nõus Tšehhi ametiasutuste esitatud kolmanda punktiga, et turumajanduslik investor oleks tõlgendanud taotluse eelnevat kahekordset tagasilükkamist Tšehhi väärtpaberibörsi poolt kinnitusena selle kohta, et ettevõtjad INH ja LNM (ettevõtja INH enamusaktsionär, kes on kõnealuse tehingu juhtivaks jõuks, kuna LNM ostaks omakorda ettevõtjalt INH viimase tagasiostetud aktsiad) püüdsid ettevõtjat madalamalt hinnata selleks, et maksta võimalikult madalamat hinda aktsiate eest, mida nad soovisid tagasi osta.

(50) Tšehhi ametiasutuste esitatud neljanda punkti suhtes leidis komisjon, et nii ettevõtja INH kui riigi tellitud eksperdihinnangute ettevalmistamise ajal 2004. aasta esimeses kvartalis ei olnud ettevõtja INH 2003. aasta kogukasum veel teada, kuid seda võis prognoosida juba teadaolevate eelmiste kvartalite näitajate põhjal. Sellest tulenevalt oli mõlema eksperdihinnangu prognoos 2003. aasta puhaskasumi kohta sarnases suurusjärgus. 2003. aasta prognoositava puhaskasumi põhjal on 550 Tšehhi krooni suuruse aktsiahinna juures hinna-kasumi suhtarvuks ligikaudu 1,5. (Tšehhi ametiasutused arvutasid välja hinna-kasumi suhtarvuks 1,25 tegeliku kasumi põhjal, mis tol hetkel ei olnud veel teada, kuid mis osutus väiksema hinna-kasumi suhtarvu tõttu paremaks kui mõlema eksperdi prognoosid). Viimati nimetatud suhtarv on väga väike. Turumajanduslik investor hindaks ettevõtet nii madalalt ainul sel juhul, kui tal oleksid erakordselt negatiivsed ootused puhaskasumi kasvu suhtes tulevikus. Komisjon märgib, et ettevõtja INH palgatud ekspert leidis tõepoolest, et 2003. aastal saadud puhaskasum on erakordne ja eeldab, et kasum langeb veel kahe kolmandiku võrra järgmiste aastate jooksul. Teisisõnu eeldab ekspert 2003. aasta järgselt täielikku tagasipöördumist 2002. aasta (ajajärk, mil ettevõtja INH kannatas riigi omandis olles nõrga juhtimise ja investeeringute puudumise all) kasumi tasemele (0,9 miljardit Tšehhi krooni). Ekspert prognoosib madalat müügikasvu ja piiratud kulude vähendamisi. Komisjon märgib, et eksperdihinnangust ei selgu, miks ettevõtja LNM, kes

([8]) Komisjon tunnistab otsuse algatamise menetluses, et kuigi väärtpaberibörsil noteeritud hind näitab tavaliselt kõige paremini aktsiate väärtust, ei ole Praha Väärtpaberibörsil ettevõtja INH noteeritud aktsiate hind usaldusväärseks näitajaks 10 % osaluse tõttu ettevõtja INH kapitalis. Igakuise ja aastase statistika järgi on tõepoolest kauplemise väärtus väga piiratud. Noteeritud hind ei tulene seega paljude oluliste investorite vastastikusest koosmõjust.

omandas kontrolli ettevõtja INH üle 2003. aastal, ei suudaks ettevõtjat ümber korraldada vähendades tegevus- ja tootmiskulusid ning arendades välja kasumlikumaid tooteid ja ärisuhteid. Võrdlusena võib välja tuua, et riigi palgatud KPMG ekspert sai aktsiahinnaks 1 250 Tšehhi krooni, mis annab hinna-kasumi suhtarvuks 3–3,5. Kõnealune suhtarv oli börsil sel ajal noteeritud terasetootjate aktsiate hinna-kasumi suhtarvu osas absoluutselt madalaimate hulgas. Kõnealuse madala suhtarvu põhjal võib prognoosida vähest kasumi kasvu. KPMG ennustab (piiratud) kasumilangust pärast 2003. aastat. KPMG tunnistab seega, nagu ka ettevõtja INH palgatud ekspert, teraseturu soodsat seisu 2003. aastal ja selle tsüklilist iseloomu. Siiski näeb KPMG ette ka seda, et ettevõtja LNM kontrolli all jätkub varem riigi omandis olnud ettevõtja tegevuse ümberkorraldamine ja tänu suures teraseühenduses osalemisele, leitakse odavamad sisendite allikad ning hakatakse tootma suurema lisandväärtusega tooteid. Komisjon on nõus sellega, et turumajanduslik investor oleks pidanud hinda 550 Tšehhi krooni aktsia eest alahinnatuks, kuna see vastaks erakordselt madalale hinna-kasumi suhtele, mida oleks väga raske õigustada ettevõtja majanduslike tulemuste eeldatava paranemise taustal, mida võib ettevõtja erastamise ning uue aktsionäri algatatud investeerimis- ja ümberkorralduskava järgselt loota.

(51) Komisjon leiab, et nelja eespool nimetatud punkti kooslus aitab seletada, miks turumajanduslik investor ei oleks valitsuse ostu ajal kaalunud ettevõtja INH tagasiostu pakkumise raames pakutud hinda 550 Tšehhi krooni aktsia eest (mille kiitis heaks ka Tšehhi väärtpaberikomisjon), mis oleks võinud olla tõsiseltvõetavaks kauplemisvahendiks, et sundida müüjat hinda langetama. Võrdlushinna puudumisel oleks turumajanduslik investor seega ostjaga läbirääkimisi pidanud oma eksperdi välja arvutatud hinna alusel. ([9]) Kuna Tšehhi valitsuse makstud hind jääb KPMG välja arvutatud hinnavahemiku piiridesse, on kõnealuseid riigiressursse uuritud turumajanduslikule investorile vastuvõetaval viisil. Komisjon leiab seetõttu, et kõnealust aktsiate ostu ei saa käsitleda riigiabina artikli 87 lõike 1 tähenduses. Komisjon soovib rõhutada, et kõnealune järeldus tuleneb täielikult käesoleva juhtumi erilistest asjaoludest.

(52) Tšehhi ametiasutuste esitatud viienda punkti suhtes, mis käsitleb asjaolu, et ettevõtja INH avalik pakkumine oma aktsiate tagasiostuks hinnaga 550 Tšehhi krooni aktsia eest leidis vähest vastukaja, tunnistab komisjon, et kõnealune asjaolu ei olnud analüüsitava tehingu ajal teada ja seega järeldab, et see ei saa õigustada seda, et riik ei kaalunud pakutud hinda.

([9]) Juhul, kui eksperdihinnang ei sisalda puudujääke. Komisjon ei väljendanud ametliku menetluse algatamise otsuses kahtlusi käesolevas aruandes esitatud vaadete usaldusväärsuse kohta. Ka ei näita kõnealune analüüs, et selle järeldused on põhjendamatud.

4.3. **Abi kokkusobivus ühisturuga**

(53) Komisjon peab vastavalt põhjendustele 42 ja 43 hindama meetme, mis leiti olevat riigiabi, võimalikku vastavust kehtivatele õigusaktidele tagamaks selle, et kõnealune abi ei oleks käsitletav ümberkorraldusabina, mis on protokolli nr 2 kohaselt keelatud.

(54) Koolitusabi hinnatakse komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määruse (EÜ) nr 68/2001 põhjal, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist koolitusabi suhtes. ([10])

(55) Erikoolituse ja üldkoolituse vaheline erinevus on välja toodud määruse artiklis 2. Erikoolitus on määratletud määruse artikli 2 lõikes d kui koolitus, mille raames õpitut saab vahetult ja peaasjalikult kasutada abistavas ettevõttes töötaja praegusel või tulevasel töökohal ja millega antakse oskusi, mida ei saa üle kanda muudesse ettevõtetesse või töövaldkondadesse või mida saab üle kanda üksnes piiratud ulatuses.

(56) Üldkoolitus on määratletud määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 2 lõikes e kui koolitus, mille raames õpitut saab kasutada ka mujal kui üksnes või peaasjalikult töötaja praegusel või tulevasel töökohal abistavas ettevõttes ja millega antakse oskusi, mida saab suuresti üle kanda muudesse ettevõtetesse või töövaldkondadesse ja mis seeläbi parandavad töötaja tööalast konkurentsivõimet tunduvalt.

([10]) EÜT L 10, 13.1.2001, lk 3. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1976/2006 (ELT L 368, 23.12.2006, lk 85).

(57) Tšehhi Vabariik on esitanud üksikasjaliku teabe kavandatud koolituskursuste kohta. Kõnealuse teabe põhjal sai komisjon kindlaks teha, et Tšehhi Vabariik kohaldas üld- ja erikoolituse määratlusi kooskõlas määruse (EÜ) nr 68/2001 artikliga 2. Seega olid üldkoolitusena esitatud kursused seotud selliste kutsekvalifikatsioonidega nagu juhtimine, isiklik areng, teabevahetus, turundus ja auditeerimisoskused, mis on suuresti ülekantavad muudesse ettevõtetesse või töövaldkondadesse. Samadel alustel olid kursused, mis olid eelkõige seotud toodete, uute tehnoloogiate, metallitöötluse, tehniliste projektide, keskkonnajuhtimise ja kvaliteedi parandamisega ning mida saab muudes töövaldkondades rakendada piiratud ulatuses, kirjeldatud erikoolitusena vastavalt määruse artikli 2 lõikele d. Vastavalt komisjonile esitatud teabele, oli koolitusabi vajalik kavandatud eesmärkide saavutamiseks.

(58) Määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõikes 7 määratakse kindlaks koolitusprojektide abikõlblikud kulud ja nõutakse seda, et kulud oleksid läbipaistvad ja üksikasjalikud. Tšehhi Vabariik on komisjonile esitanud üksikasjaliku teabe projektiga seotud kulude kohta nii, et kõnealuseid kulusid oli võimalik määratleda kuludena, mis on loetletud määruse artikli 4 lõikes 7. Kõnealune teave leiti olevat kooskõlas määruse artikli 4 lõikes 7 esitatud nõuetega.

(59) Lisaks leiti, et Tšehhi Vabariigi kohaldatud abi osatähtsused olid kooskõlas määruse (EÜ) nr 68/2001 artikli 4 lõigetega 2 ja 3 lubatud abi ülemmääradega. Seega vastavad esitatud abi osatähtsused määrusega eri- ja üldkoolituseks lubatud määradele, võttes samas arvesse, et tegemist on suure ettevõttega, mis asub piirkonnas, millel on õigus saada regionaalabi vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a.

(60) Lõpetuseks võib öelda, et abi on kooskõlas määruses (EÜ) nr 68/2001 sätestatud nõuetega.

5. **KOKKUVÕTE**

(61) Komisjon leiab, et koolitusabi ettevõtjale TŽ summas 44 088 300 Tšehhi krooni (1,55 miljonit eurot) on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 68/2001.

(62) Tegevuse lõpetamise abi summas 4 152 500 Tšehhi krooni (0,14 miljonit eurot) ettevõtjale TŽ ei maksta, kuna kõnealune ettevõtja on muutnud oma äriplaani.

(63) Ettevõtja TŽ omandis olevate INH aktsiate ost ei ole käsitletav riigiabina.

(64) Kõnealused kolm meedet ei ole käsitletavad ettevõtjale TŽ antud varjatud ümberkorraldusabina, mis oleks olnud vastuolus protokolliga nr 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

44 088 300 suurune koolitusabi ettevõtjale Třinecké železárny, a.s. on kooskõlas määruses (EÜ) nr 68/2001 sätestatud kriteeriumidega ja ei ole käsitletav ümberkorraldusabina 2003. aasta ühinemislepingu protokolli nr 2 tähenduses.

Ettevõtja Třinecké železárny, a.s. omandis olevate ettevõtja ISPAT Nová Huť aktsiate ost ei ole käsitletav riigiabina EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Tšehhi Vabariigile.

Brüssel, 8. september 2006

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES